

Завдяки організаторському хистові, доброзичливому й вимогливому ставленню до товаришів по спільній роботі В. Ільїн виховав цілу плеяду науковців-лексикографів, які самовіддано працювали як редактори та укладачі в словниках, що виходили у Відділі лексикології та лексикографії Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Література

1. Булахов М. Г. Восточнославянские языковеды. – Минск, 1977. – Т. 2.
2. Паламарчук Л. С. Василь Семенович Ільїн // Лексикографічний бюлетень. – К., 1963. – Вип. ІХ.
3. Паламарчук Л. С., Скрипник Л. Г. Видатні представники мовознавчої науки (Василь Семенович Ільїн) // Мовознавство. – 1976. – № 1.
4. Українська мова // Енциклопедія. – К., 2000.
5. Юрчук Л. А. Видатні представники нашої науки. Василь Семенович Ільїн // Мовознавство. – 1971. – № 2.

*Ніна Лозова**

Інститут української мови НАН України (Київ)

ВІРА ВОЛОДИМИРІВНА ОТЧЕНКО

Ми знаємо імена тих, хто створював словники, та часто не знаємо, хто готував матеріали для картотечної бази, хто допомагав знайти потрібну цитату, хто давав практичні поради молодим лексикографам, був учителем для юних дівчат та хлопців, що приходили до картотеки.

Напевно, небагато сучасних співробітників Інституту пам'ятає цю сиву жінку в окулярах і з ручкою в руках. Віра Володимирівна Отченко була добрим духом картотеки. Завжди тиха, скромна, непомітна, вона намагалася допомогти й новеньким, і тим, хто заблукав між шафами, порадою, практичною допомогою. Ми знаємо, як у скрутну хвилину вона брала наші огріхи на себе, виправляючи помилки.

Ця жінка пропрацювала в Інституті мовознавства з 1953 по 1977 рік.

Народилася Віра Володимирівна 27 липня 1922 року в Києві. Батько того ж таки року помер, і виховувала дочку мати, що працювала в

* © Н. Лозова, 2005

трамвайному парку. Дівчина закінчила 56 школу м. Києва, педкурси й 1940 р. набула фаху „вчитель молодших класів”. Рік працювала в с. Рахівці Станіславської області. 1941 року повернулася до Києва, і тут її застала війна. В окупованому фашистами Києві доводилося ховатися від мобілізації до Німеччини. І вона виїздить до с. Семенівка Обухівського району. Потім усе життя їй доведеться писати в анкетах: “При німцях не працювала, переховувалася”. Тільки в особовій справі Інституту мовознавства таких анкет декілька. Та підозра в “неблагонадійності” залишається плямою на все життя.

Після звільнення Києва Віра Володимирівна працювала секретарем у прокуратурі міста Києва. 1948 року одружилася, згодом народила доньку. А 1953 року її взяли на тимчасову роботу у відділ словників Інституту мовознавства. Потім – знов тимчасово – 1956 року. І лише з лютого 1957 року вона пише в біографії, що працює старшим лаборантом картотечної групи відділу лексикології та лексикографії.

Віру Володимирівну любили й цінували співробітники. І не лише за готовність допомогти в роботі. Її невтомність, старанність відзначалися всіма. Картки з її красивим чітким почерком становлять значну частину картотеки. А до того ж лагідність, доброзичливість, урівноваженість, надзвичайна скромність. Від неї наче віяло спокоєм.

Вийшовши на пенсію, Віра Володимирівна присвятила весь свій час вихованню онуків.

Вона трималася завжди в тіні, уважаючи, що людина без вищої освіти не може бути на рівних з великими людьми. Та всі, хто працював у той час, пам’ятає Віру Володимирівну як один зі стовпів Інституту.

При згадці про неї й досі стає радісно на душі, ніби опинився в тих незабутніх часах, коли не полишала впевненість у тому, що тобі допоможуть, порадять. І може, саме завдяки таким людям ми маємо наше багатство – лексичну картотеку.